

Годишното спомоществование за вжтръ въ Държавата е една лира турска, а за на вжтръ отъ Държавата я притурятъ пощенскитъ разности. Спомоществование за шестъ мѣсца е половина лира турска. Всяко спомоществование се заплаща.

Писма неосвободени отъ пощенски разности и неподписани, не се приематъ по никакъвъ начинъ.

ИЗДЪЗВА ВСЯКА СЪВЪТОТЪ.

За извѣстия и за други частни помѣстиванія ще се плаща по два гроша на редѣтъ.

ЦАРИГРАДЪ, 17 Октомврий 1875.

Тишина, видима поне тишина по крајъ горътъ на европейската политика. Германскитъ императоръ се върна отъ Италия въ Берлинъ, гдѣто вѣстниците слѣдватъ още да въспѣватъ миролюбивитъ чувства и стремления. Франция се преражда усилено при всичката борба на партиятъ, които я раздѣлятъ въ областта на вътрешната и политика. Въ Англия такожде преодолява гласътъ на миролюбивата политика, при всичко чѣ послѣднитъ нѣкои събитія възбудиха и тамъ по живостенъ интересъ въ общитъ въпроси, които се налагатъ днесъ на европейскитъ кабинети. Ако питате за Россія, тя се предствя не само като подготвитель, но и като най горещитъ защитникъ на сжществующитъ редъ въ Европа. Който се съмынява за това, нека прочете съ вниманіе статията на *Голосъ*, която обнародвана по долу.

Ако да не бѣха, отъ една страна, херцеговинскитъ приключения, отъ друга, послѣднитъ економически мѣрки, зеты отъ царското правителство, навѣрно днешното време щѣше да е най тихото както за европейската политика, така и за европейската печать.

Говорихмы, и пакъ говоримъ по долу за економическитъ мѣрки, които косвенно се свързватъ нѣкакъ съ политиката по причина чѣ много чужды подданны сж заинтересувани въ турскитъ фондове. Споредъ послѣднитъ новини обаче, видна е, чѣ тѣмъ мѣрки придобиватъ отъ день на день повече чисто-економическитъ си характеръ, като си осамотняватъ отъ политическитъ прелитанія. Чи тѣ произведоха въ една извѣстна средина, а найпаче въ Англия и въ Франция, живоотно негодованіе, за това нѣма никакво съмнѣніе. Въпросъ е обаче още до колко това негодованіе можѣше и може да подбѣствува върху политиката на тѣ двѣ държавы спрямо Турція, като се земне особено предъ видъ сжществуваніето на съюзътъ на тритъ сѣверни сили.

Колкото за херцеговинскитъ събитія, мислимъ да не сме въ погрѣшка, като кажемъ, чѣ по тѣхъ новинитъ сж все еднакви, каквито противоположны слухове и да се раздаватъ.

Истина е чѣ, споредъ официалнитъ извѣстия, на много мѣста редѣтъ се възстановлява отъ императорскитъ войски, и нѣкои си отъ възстаницитъ ся връщатъ въ огнищата си. Но не помалка истина е такожде, споредъ сжщитъ извѣстия, чѣ възстаніето още не се е уталожило, чѣ бит-

вѣтъ и сраженіята ся повтарятъ при всичкитъ побѣды на императорскитъ войски, и чѣ ето зимата почти настанѣла безъ да ся достигне желаното възстановленіе на редѣтъ и на спокойствіето въ сѣверозападнитъ жгълъ на балканскитъ полуостровъ. Отъ друга страна, сѣрдераздиращи сж описаніята, които срѣщамъ въ европейскитъ вѣстници за горкото положение на злощастнитъ бѣженцы отъ Босна и Херцеговина въ Австрія, въ Чернагора и въ Сърбія. Както е извѣстно, тѣхното огромно уже число състои повече въ дѣца, жени и старци изнеможѣли. Голы, боси и гладни, тѣ възбуждатъ на всякадѣ челолюбиво съчувствіе. Самото царско правителство ся показва готово да доде на помощъ на оня, които поискатъ воля да ся върнатъ въ кѣщата си.

Както и да е, при всичкото това положение, отъ всякадѣ увѣряватъ чѣ общитъ миръ въ Европа ще ся съхрани. Това увѣрява и императорско-то слово съ което ся отворилъ въ среда германскитъ Райхстагъ, и на което краткъ анализъ нѣ съобщава телеграфътъ.

ШИРОКАТА И ВЕЛИКА ПОЛИТИКА.

Преобразованията, съ които ся занехмы въ нѣколко отъ минилитъ броеве, предполагатъ безъ съмнѣніе коренны промѣненія въ чувствата и мислитъ, отъ които трѣба да ся вжхва главната политика, която предѣлава днесъ въ царското правителство. Безъ тѣ промѣненія въ горнитъ крагове на управленіето, преобразованията, около които стана и става доста голѣмъ шумъ, не могатъ да бждатъ освѣтъ призракъ преходенъ. Възможно ли е да искате сребристѣ видички, когато въ самитъ изворъ не ся е удвоила, не ся е устроила по нѣкой начинъ чистата ясность?

Бодро всякога и всякога внимателно, царското правителство видѣ послѣднѣ чѣ само бодростъта и внимателностьта отъ своя страна не сж достатъчны да упакятъ държавата къмъ по добри сждбины. Бодростъта и внимателностьта, ако не ся придружаватъ отъ твърдата воля на добросѣбитны чуждини маже и ако не ся прилагатъ дѣломъ въ всичкитъ клонове на общественитъ животъ, сж нѣща мъртвы и сѣвършено безполезны. Това разбра и самото правителство.

Каквито и да сж главнитъ причини на мжчнитъ обстоятелства, въ които ся намери тѣмъ внезапно отъ нѣколко мѣсца пасамъ, то видѣ чѣ тѣзи обстоятелства предизвикватъ единъ общъ превратъ отъ най горнитъ крагове до найдолнитъ, чѣ мина вече времето на колебанія

не позволены, чѣ настана частъ за мѣрки рѣшителны и дѣйствителны. Всичко това предполага коренны промѣненія въ самитъ нѣдра на сѣредоточното правителство, което е единственикъ изворъ на областното управление.

Не достигнѣхмы послѣднитъ въ лѣкътъ на оня, когото, было на западъ было вжтрѣ въ държавата, побързаха да поздравятъ тозъ превратъ въ краговетъ, които съставляватъ османското правителство. Нѣй не ся ограничихмы просто да поднесемъ рабски кадило то на поздравленіята си предъ този превратъ, отъ който ся очакватъ преражданіето на държавата, по добреніето на сждбината на народонаселеніята и, напредъкътъ на балканскитъ полуостровъ. Нѣй си позволимъ да вникнемъ по дълбоко въ мислята на царьтъ, въ мислята на министритъ му, въ мислята на думитъ имъ, и да представимъ нѣкои сждения по послѣднитъ мѣрки. Не мислимъ да ся отстраняваме и днесъ отъ тази мисль, ако подложимъ на правителството слѣдующитъ наши смиренны размисления.

Не сж вече днесъ тайна за никога прискрѣнитъ произшествія, които хвърлиха тѣмъ внезапно въ печаль и въ смѣяніе нѣколко окржжѣ населени отъ България и Турция, каквито сж особено Ески-Зарското и Шумпенското окржжѣ. Колкото и да поиски, минилата седмица, Писалището на печатъта, чрезъ едно свое съобщеніе, да утѣри свѣтътъ, а особено финансовитъ свѣтъ чѣ сж безосновны слуховѣтъ, раздадени за нѣкои безпорядѣци въ България, самата комиссія, които испраха тѣ дни правителството да испита работата на мѣстото, доказавачи има нѣщо за испытаніе. Какво е това нѣщо, нѣй еще не знаемъ нищо положително. Съзакатѣ ли е было то, възстаническо покушеніе ли е было, по живоотно нѣкое и по дѣятелно израженіе на естествено то негодованіе отъ забѣжѣнны нѣкои злоупотребления е было то; или всичко е шумъ притворенъ, всичко е, по голѣма часть, плодъ отъ прекаленната ревность на нѣкои доли чиновници, които могатъ да иматъ нужда да ся препорѣчатъ гдѣто трѣба съ развитіето на една такава многотушна ревность, нѣй не сме въ положеніе да ся произнесемъ.

Онова обаче което знаемъ положително — знаемъ съ всичкитъ свѣтъ, — то е чѣ днесъ ся говори, чѣ днесъ става голѣмъ шумъ, чѣ днесъ ся издаватъ заповѣди подиръ заповѣди за нѣкои преобразования. Не напразно обаче споменихмы по горѣ чѣ тѣ преобразования предполагатъ значителенъ и дѣйствителенъ превратъ въ самата главна политика която предѣлава въ царското правителство. Прилагамы сега чѣ, ако този превратъ не е извършенъ, то празды и суетны ще останатъ и всичкитъ други мѣрки.

Какъ обаче този превратъ ще ся прояви, какъ ще ся почувствува той, какъ ще ся оцѣни, ако царското правителство не покаже на дѣло чѣ то е пригнѣждо. въ отношеніята си къмъ подвластнитъ му народонаселенія, широката онази и велика называема политика, на която главнитъ чѣрты сж великодушіето, кротостьта, утѣренностьта, предосторожностьта, която умѣе да отстранява както прекаленната ревность така и немилостивата строгость, които много пѣти не уталожаватъ и не умиротворяватъ, но повече развълнуватъ и повече раздражаватъ?

Сгодна е днесъ прилика да ся прояви тази политика. Сгоденъ е случайтъ да ся освѣти съ великодушно поведѣніе новата епоха, която желе да отвори великодушнитъ монархъ подпомогнатъ отъ благорасположены министри. Сгодны сж обстоятелствата да ся покаже на всичкитъ образованъ свѣтъ каквы искрени, великодушны и напредователны чувства сж ся наели да преобладаватъ въ краговетъ на царскитъ палатъ и на царскитъ министри.

Каквито и да ся е случило въ горѣпомянутитъ български окржжѣ, — а случило ся е, както ся види, не твърдѣ важно и значително нѣщо. защото, въ противенъ случай, Писалището на Печатъта не бы ся наело да опровергава тѣмъ званично раздаденитъ по тазъ работа слухове. — нѣй си позволяваме да предложимъ на царското правителство да ся вждне въ тѣ обстоянія отъ тазъ широка и велика политика, която често быва по плодотворна въ добры послѣдствія, отъ колкото строгото поведѣніе. Не по дозрѣнія, прочее, не преслѣдованія, не заплашванія, не голени, по страхъ и трепетъ, не строгость, не наказанія, не преклеена ревность на недостоинны нѣкои чиновници по произшествія, осждени сами отъ себе на явна безплодность! На мѣсто всичкитъ този шумъ, нека правителството открие нова епоха, като освѣти послѣднитъ мѣрки съ една мѣдра, но великодушна политика. Не е слабость великодушіето; напротивъ, то е знакъ на сила, на храбрость и на самонадѣяность въ много обстоятелства. Понеже е явно чѣ мѣстны нѣкои произшествія нѣматъ онзи характеръ, съ който поискахъ да ги обѣдѣтъ злочобы нѣкои слухове, нека правителството, съ една само дума, побърза да хвърли гжстъ покрывъ върху тѣ произшествія. Намѣсто наставленія за строгі преслѣдованія, намѣсто испытателны комиссії, намѣсто запитанія, нека правителството, въдушевлено отъ широката и великата политика, заповѣда да престанатъ преслѣдованіята, да ся сиратъ запитаніята, да ся отворятъ дверитъ на гжмнитѣ, и да ся пуснатъ частъ по-корно затворенитъ по послѣднитъ приключения. Това ще да е отъ най серіо-

знитъ преобразования, това ще да е отъ най добритъ препорѣки на правителството, това ще да е отъ най блистателнытъ знакове на твърдостъта му и на извършенитъ превратъ, за който говоряхмы по-горѣ, това ще да е отъ най чувствителнитъ благодѣнія за българскитъ народъ, на когото вѣрностьта къмъ царскитъ престолъ изражаваше тѣмъ тържественно преди нѣколко дни церковно то българско началство, това ще да е, най-послѣ, велика и широка политика.

Въдушевена отъ такива чувства, тази политика може даже и да разшири крајѣтъ на благодѣтелната си дѣятелность, за да ся умножи и количеството на признателностьта къмъ царьтъ. Има Българе затворени, има Българе отъ годны заточени въ средината на Азія ко дѣтиски нѣкои политически престѣпленія. Понеже ся отвѣря сега нова, казватъ, епоха за преражданіето на държавата, нека широката и велика политика покаже и тука щедритъ си чувства, напредователнитъ си стремленія, челолюбивитъ си расположения. Нека заповѣда тя да ся позволи на тѣ злоупотребуны чада български да излѣзатъ едни отъ влажнитъ и гробны тѣмници, други отъ градищата, гдѣто плачатъ горкитъ си дни, и да ся върнатъ радостны и съ сѣзны на признателность къмъ царьтъ въ обитіята на извѣхнѣлитъ имъ отъ скѣрбъ и отъ плачъ фамилии.

Това не ще да е отъ най малкитъ реформи въ държавата.

Съ горнитъ сждения, които правимъ въ ревностната си искренности за да спомогнемъ и нѣй, по мѣрката на силитъ си, за добръ разумяванитъ напредѣкъ на държавата, не откривамы нѣщо ново въ воленіето на политиката въобще. *Амнистіята*, — грѣцка дума приета въ всичкитъ европейски языци, — значи забравяніе, изоставяніе, презираіе на нѣкои произшествія въ обществото. Тя е едно отъ оня благодѣтелны установленія, които правятъ честь на образованитъ народы. Тя е единственикъ нѣтъ въ нѣкои трудны обстоятелства. Тя е по нѣкогаждъ единственото средство за възстановленіето на мирѣтъ въ едно разстроено и прераждано общество. Тя е най силнитъ помощникъ на оназъ политика, която наистина иска да ся нарече велика и широка. Тя е вѣнцѣтъ надъ вѣнцѣтъ, които украшаватъ царскитъ главы. Амнистіята не е неправда, не е противозаконность, не е позволеніе за престѣпленія безъ страхъ за наказаніе; тя е, напротивъ, высшата правда въ много обстоятелства, тя е често высшата законность, тя е предосторожность, която не раздражава, но уталожава страститъ, които не умножава количеството на негодованіята, но възбужда живостны чувства на живостна признателность, които не хвър-

ПОДЛИСТНИКЪ НА ВЪКЪ.

СКЖПЕРНИКЪТЪ

(Комедія на Мольера).

ТРЕТЬО ДѢЙСТВО.

СЦЕНА ПЯТА.

Грабчо.

Сега ты, Кольо, трѣба да очесешъ коньтъ и да очистишъ каласката.

Кольо.

Почакайте; сега не ли приказвате на сепянитъ? (Кольо изважда шапката та туръ пакъ фесъ, и авѣрля престилката). Заповѣдайте. . .

Грабчо.

Заповѣдамъ чѣ трѣба да очистишъ каласката и да приготишъ коньтъ за да заведемъ до градинитъ. . .

Кольо.

Коньтъ ли ви, чорбаджи? Чи той е станалъ нищо и никакво, лежи като мъртавъ отъ постене, той не може ни да мръдне отъ мѣстото си. Кокалъ и кожа е станалъ; клѣтото животно, както ся е

промѣнило, не прилича вече ни на конъ ни на магаре.

Грабчо.

Коньтъ ми въ такова състояние? Чи какво върши?

Кольо.

Чи ако не върши нищо, не трѣба ли да бѣде? По добръ е за клѣтото животно да работи много, и да бѣде доволно, отъ колкото нищо да не прави, а да стои гладно. Сѣрдцето ми ся кѣса, чорбаджи, да го гледамъ клѣтото така изнеможѣло отъ нехранене; и жаловитъ му выкове, като мя види, мя насѣрбяватъ така, щото да не мога да въздържа сѣлзѣтъ си. Откъсвамъ всякій день отъ залакътъ си за да му дамъ нѣщо да хапне. Който не го боли сѣрдце за животнитъ, той има, ще каже, куческо сѣрдце, той не боли ни за брата си.

Грабчо.

Е, чи какавъ пакъ трудъ ще направитъ отъ тука до градинитъ?

Кольо.

Не, чорбаджи; мен' не ми дава сѣрдце ни да го възсѣдна ни да го въртна; не мога азъ да го мжча въ каквото състояние ся намирава то, съвѣстѣта ми не ми го прощава. То не може себе си да влече, та ще влече и други?

Стоимъ.

Стойте, джамджи; азъ ще задѣлка съсѣдѣтъ ни Стояна да го закара до градинитъ, а, като си върне, той може да ни послужитъ и на трапезата.

Кольо.

клѣтото животно въ рацѣтъ на другото отъ колкото въ мойтъ.

Стоимъ.

Бай Кольо иска да ни ся покаже мѣдръ чилѣтъ!

Кольо.

А пакъ Стоимъ граматикѣтъ иска да ни ся покаже на всеждъ чѣ безъ него нищо не става.

Грабчо.

Миръ и мълчаніе!

Кольо.

Господарю! азъ не мога да търпя ласкателитъ; азъ съмъ чилѣкъ гдѣто спя подъ ясно небо. Тѣ ситны-дребны смѣтъки, гдѣто прави всякій день за хлѣбѣтъ, за виното, за дървата, за солта, за свѣщитъ, прави ги тозъ чилѣкъ само за да ви ласкае и да ви лѣже. Диволитъ мя хващатъ, като гледамъ що става. Пукамы ся отъ ядъ, като слушамъ всякій день какво казватъ хората за васъ. Азъ ямъ хлѣбѣтъ ви, искамъ и доброто ви, колкото и да ми докривава за нѣкои работи. Обычамъ първо себе си, а послѣ господарѣтъ си.

Грабчо.

Можемъ ли да ся научимъ и нѣй, бай Кольо, какво казватъ хората за насъ?

Кольо.

Всичко можяхъ да ви кажа, чорбаджи, ако знаяхъ чѣ това нѣма да ви разсѣрди.

Грабчо.

Бжди спокоентъ, азъ нѣма да ся разсѣрдя.

Кольо.

Грабчо. Никакъ, ти казвалъ; напротивъ, много ще ся благодаря като науча какво казва свѣтътъ за мене.

Кольо.

Чорбаджи! като го искате, азъ ще ви кажа всичко безъ никаквы забивалки. Всички ся подиграватъ съ васъ. Покрай васъ, и насъ, слугитъ ви, гдѣто ны срѣщнатъ, не знаятъ какъ ни гледатъ и какъ ни задѣватъ. Какво не казватъ за васъ, каквы приказки не ся разнасятъ за вашъ сѣрболоубіе, не ви броятъ нито съ обуча-та си. Едни казватъ чѣ нарочно ходите та преправяте свѣтъчето и удволяте постѣтъ, за да накарвате кжщнитъ си да постанатъ и когато трѣба и когато не трѣба та да печелите съ този гнусенъ начинъ; други пакъ, чѣ вы нарочно ся карате съ слугитъ, когато ви е празникѣтъ, или когато искатъ да ся идатъ, за да имате причина да имъ не дадете нищо, да имъ неплатите нищо. Единъ разнася чѣ сте убили н'амъ кога котката на съсѣдѣтъ ви, защото дошла подъ прозорецѣтъ на готварницата и изѣла едно парче мѣсо; другитъ, чѣ дигате нощемъ ячимикѣтъ, който ся туря вечеръ на конѣтъ; единъ другъ, чѣ крадете паницитъ отъ готварницата, па послѣ ги туряте на смѣтката на клѣтитъ готвачъ; казватъ еще чѣ и готвачитъ, гдѣто сте имали преди мене, вы хвалѣли една нощъ въ тѣмнината и ви далъ единъ хубавъ лобудъ, а вы ете го изѣли безъ да гжкнете за това никому нищо. Каквито ви ся повѣрвало, всичко сте земали, а пакъ послѣ, ете ся отричали съ клятва чѣ

градѣтъ, вый казватъ, все ся противите за да не ви поискатъ помощъ. Какво искате? Навсякадѣ за васъ и за вашъ скжперничество говорятъ. Станѣли сте приказка и приемѣхъ на всичкитъ хора. Никой никога не прозносеа името ви, всички казватъ: скжперникѣтъ, сребролюбѣтъ, грабительтъ, неспаситѣль!

Грабчо, като бѣо Коли.

Ты си единъ глупецъ, единъ безетиднякъ, единъ лудъ, нищо и никакъвъ (бу-та го).

Кольо.

На сега! Не ли го казахъ азъ? Не цѣхте да мя повѣрвате. Азъ ви казахъ чѣ ся разсѣрдите, ако ви кажа истината.

Грабчо.

Да ся научишъ да приказвашъ!

Стоимъ.

Добръ да патишъ, недѣно! Трѣбаше ти тебѣ нѣщо повече! Трѣбаше господарѣтъ да ти награда съ по-добра строгость за безсрамностьта ти! Но той е чилѣкъ милостивъ! Безетиднякъ! глупецъ! животно! (тласка го съ сила).

Кольо.

Що мя тласкашъ така? Какво си ты? Знаешъ ли чѣ азъ. . .

Стоимъ.

Зная азъ! На ти тебе да видишъ какво зная, (удри го съ плесницѣ), на ти и тазъ, на па ти и една третя да ся научишъ. (Стоимъ съ Грабчоа излизатъ).

Кольо, самъ.

Чортъ да земне и истината и она, кой-то я казва. Лоша работа е въ днешне вре-

Истината да ви кажа, господине, че
вещта е за мене отъ най-нена-
рвайте мя чн азъ ся очудихъ,
те ми рассказа за цѣльта си оти-
мъ васъ.

Грибчо, самъ.
 Ъ, чортъ! ахъ чума!...

ни *лимити*, като поздравява вънмята на войската императора Вилхелма, казва чл Италианците гледат въ поощението му не само блистателно доказателство за положението, превзето от Италия посред европейските народы, но още и изражението на силна подпора, която нахождат въ Германия миролюбивите им идеи.

Провинциалъ Корреспондентъ казва отъ своя страна:

«Настоящото положение на императора Вилхелма ще утвърди изпово политическото обликание, което свързва великитъ европейски държавы за съхранението и утвърдението на мирътъ. Когато тази обща политическа доказа, още въ последните седмици, силата си съ отблъскването на опасността, които заплашваха Европа въ единъ отъ най трудните въпроси на международната политика, то трѣба да се поздравява съ голяма радостъ всяко събитие, гдѣто може да се признае ново развитие на великитъ съюзъ на мирътъ.

Тѣй и италианскитъ и нѣмскитъ вѣстници съгласно представляватъ състанкитъ въ Миланъ като знакъ и рачствелство «за споразумѣнието на великитъ сили съ цѣль да съхранятъ мирътъ.» Съ удовлетвѣе приеми тѣзи увѣренія. Не дадохъ голяма вѣра на тѣсното съединение на тритъ имперіи, но и не желаяхъ, отъ друга страна, Германия да остане осамотена въ побѣдѣ си. Колкото повече съюзнитъ ще има тѣ, толкова повече ще смѣта, толкова по трудно ще ѝ бѣде да се хвърли въ новы предпріятія. Не смѣ забравилъ еще намѣсването на Россія, презъ миналата пролѣтъ, за съхранението на мирътъ. За напредъ нѣма съмнѣние чл и Италия ще бѣде съединена съ Россія за тази цѣль. А мирътъ такоже искамы и нѣй Французитъ, както ся иска той и въ Англія.

Състанкитъ въ Миланъ не на обезпокоява, прочее, никакъ. Но нѣкои си италиански вѣстници ся питатъ съ мѣтанія, като мислятъ чл патуваніето на германскитъ императоръ ще има серіозно вліаніе върху вътрешнитъ работы на нѣстото имъ. Това е излишна и празна надежда.»

ПАМЯТНИКЪ НА ЕДИНЪ ЗАБРАВЕНЪ СПИСАТЕЛЪ ПО МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО.

Италія изобилува съ велики маже въ всичкитъ клонове на науката, на словесността, на философіята, на законовѣдѣніето и на изящнитъ искусства. По преди тѣ и тържествувало четвертото столѣтіе на Микела-Ангела, както споменавамъ вратцѣ въ единъ отъ последнитъ броеве. Днесъ ся готвятъ да издигнатъ памятникъ на единъ другъ маже, живѣлъ въ 15-иѣ вѣкъ и несправедливо забравенъ отъ послѣ. Той е Алберго Жентили, който между новитъ списатели, прѣвъ защити международното право и ся постари да въведе правда чловѣческа посредъ ужаситъ на бойтъ. Днесъ ся съставляватъ международны всемирны конгрессы за тази цѣль, но има маже, които ся ся трудилъ ече преди столѣтія за тази цѣль. Като прѣвъ списателъ, въ новитъ времена, по международното право ся считаше и ся счита еще Голландецътъ Хюго Гроціусъ, защото той е дѣйствиелно положилъ здравитъ начала, на които ся основана тази наука. Не малко е обаче съдѣствувалъ за това и Италианецътъ Алберго Жентили, ако и въ по малки размѣри, нежели Гроціусъ.

Извѣстнитъ Лабудей, профессоръ въ парижскитъ Колежъ, призованъ да участвува въ този празникъ, отпращилъ до отреденитъ комитетъ едно писмо, отъ което извлечамъ слѣдующето:

«... Велика и прѣвсходна е идеята да ся издигне единъ памятникъ въ имято на този маже, който прѣвъ, прѣи Гроціусъ, ся опыта да издигне международното право на систематическата наука. Свѣтътъ е раздѣленъ на два класа людѣ, които ся видятъ чл не принадлежатъ на никое племе. Единтъ, славолюбны, буйны, всякога готови на война, за да завладѣятъ чуждото, върватъ само въ

деши буйности на сраженіята. Църквитъ твърдѣ често получаватъ да смущаватъ свѣтътъ, и невѣждитъ народъ имъ ся чули; вторитъ всякога надвигатъ напесеніѣ. Колкото повече напредува цивилизаціята, толкова повече ся оцѣняватъ сираселиво тѣзи царѣ, които поглъщатъ народитъ, споредъ изражението на старитъ Омеръ. Който сѣе несправдливъ, жѣне отмъщеніе; бойтъ предизвиква бой и докарва всякога общото истощение на побѣдителитъ и на побѣденитъ.

Колко по хубава и по благородна е ролята на скромнитъ мыслители, които, безъ войски, безъ съкровища, безъ друго оржіе освѣтъ перото си, защитаватъ правата на чловѣчеството!

Често презирали и унижавали въ животътъ си, тѣ достигатъ най послѣ да прекаратъ душата си въ душата на поколѣніята, които илатъ подиръ тѣхъ; тѣхната побѣда е по дѣйствиелна отъ колкото побѣдата на толкова принципове, които не сѣ оставили въ исторіята друго освѣтъ дѣри крѣпави. Днесъ вѣи издигатъ памятникъ Алберго Жентили; кой бы държалъ да предложи да ся издигне памятникъ на оны палачи, наричаны герои, съ които ся горѣше вѣтъ на този маже?

Нека слѣдъва да почитамъ умрелитъ си и мъченицитъ си; нека учимъ съвременитъ си да почитатъ само служителитъ на чловѣчеството. Нека не ся уморяваме да раздаваме тѣ идеи за братството, за правдата, за добрината, които сѣж чѣсть и слава на нашето естество; и, въ случай даже чл глупавата простота на онесправдава, нека имамъ постоянно на умъ чл ще имамъ въ наша полза гласѣтъ на свѣстѣта си и одобреніето на добродѣтелитъ чловѣцы. Намъ принадлежи бѣдѣнето, ако имамъ доблестъта да го завладѣемъ, като прокарамы въ международното право святага нравствениостъ на Евангелието, Ед. Лабудей.

ВЪТРЕШНИ НОВИНЫ.

РЕФОРМИТЪ И ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЯТА.

Видися чл на много мѣста добритъ намѣренія и проглашаванитъ реформы сѣ ся разбрали съвсѣмъ наопаки.

Осѣиъ разнитъ дописки, които ся обнародваха послѣдне время въ българскитъ вѣстници, частны свѣдѣнія ся до-ставитъ ежедневно отъ много мѣста за такива свирѣи и безчловѣчны злоупотре-бленія отъ страна на една нераз-брана, видися, частъ отъ мусуланско-то народонаселение по възъ, щото ста-ватъ почти невѣроятны, ако доискитъ и ако казанитъ свѣдѣнія нѣмаха точны и вѣрны извори. Не знаемъ каквы тежки прегрѣшенія може да сѣж ся научили да направятъ нѣкои отъ българското наро-донаселение въ нѣкои мѣста. Въ всякъ случай, тѣ не оправдаватъ по никакъвъ начинъ злоупотребиенията, на които ставатъ невинна жертва чѣстны, мирны и трудолюбивы граждане. Подобны по-стѣжки заслужавъ всякога строго на-казаніе; а днесъ, когато свѣтътъ ся проглушава съ нѣкои реформы за подо-бреніето на сѣдбината на клѣтитъ на-родонаселения, дивитъ и влѣпюци зло-употребленія сѣж злодѣйства отъ първа-та степенъ; ече повече; тѣ сѣ поди-гравка, посредъ пладне и подъ Божіе-то слънце, което, огрѣва нелицепри-ятно и христіане и мусулане, подигра-ва съ царскитъ заповѣди и съ извѣститъ правителствени намѣренія. Въ окръ-жіята Хасковъ, Ески-Заарско и Казанлъ-шко злоупотребиенията сѣж достигнали до най высоката степенъ.

Научавамеся чл отъ възъ ся отнесли до Екзархіята сѣ писма за тѣя злоупотре-бленія и за това неслышано угри-

нява въ този случай една достопохвална дѣлность. Но дѣлность имаха и са-митъ чиновницѣ, на които плаща цар-ското зравствелство, да предотвратятъ тѣзи злоупотребиения и да оздравятъ тишината и спокойствіето на вѣрнитъ и мирнитъ подданици на царьтъ. Съ то-ва престаническо победеніе въ днеш-нитъ обстоятелства, тѣзи господа чпо-вници показватъ не само чл нѣматъ ни-какво понятие отъ това, що ся казва реформа, но чл оновъ, което ся позво-лихмы да кажемъ миналата седмица за нѣкои отъ тѣхъ, не е было нищо при-дѣйствиелната имъ некадрность. Не е никакъ, мислимъ, споредъ волята на ца-рьтъ и на правителството му да тѣми така несправедно и така безчловѣчно невинното христіанско народонаселение, на грѣбътъ на което лежатъ толкова дѣ-лности и толкова дѣдѣя. Чиновникътъ, зашто е чиновникъ, нѣма ни косьмъ право да ся обхожда безчловѣчно спрямо вѣрнопопалната раи на царьтъ, и мусу-ланитъ, само зашто е мусуланитъ нѣма никакво право, и не може да има никакво право отъ царьтъ да счита се-бе си като властъ неоповинна въ какъвто случай и да е. Ако сѣж осѣдителны въз-станическитъ движенія, кой законъ, мо-лимъ, позволява злоупотребленіята съ чѣстѣта, съ имотѣтъ и съ животѣтъ на раята?

МЕМОРАНДУМЪ.

испратенъ отъ Высоката Порта до пред-ставителитъ на Негово Величество Сул-танитъ въ другитъ държавы.

Този меморандумъ изяснява послѣднитъ мѣрки съ начинъ успокоителенъ за заимодав-цѣтъ на правителството.

Точно вече сѣ извѣстны на нашитъ чита-тели тѣзи мѣрки подиръ всичко, що писах-мы по тѣхъ въ миналитъ броеве. Меморан-думътъ съчиненъ за чуждитъ държавы, не объема нѣщо по ново. По тази причина нѣй ся ограничава да го съкратимъ.

Меморандумътъ казва най напредъ чл тѣзи мѣрки были предизвиканы отъ повелителната нужда да ся прекрати велнаждъ за всегда системата на тежитъ и повторителнитъ за-емы, сключуваны за допълненіе на недоим-цитъ въ бюджетътъ, система, която, ако да ся продължаваше еще нѣкое время, бы до-караза безъ друго съсѣнианіето на държавата и на заимодавцѣтъ ѝ. Заради това прави-телството рѣшило, първо, да установи рав-новѣсіето между доходитъ и разноситъ си; второ да погаси настоящитъ недоимокъ и да предотврати надеждитъ.

Исполненіето на първата часть отъ тази програма ще ся извърши, казва меморанду-мътъ, въ малко години чрезъ развитіето на изворитъ на държавата, чрезъ реформитъ въ администраціята, особенно въ полза на зем-ледѣліето, чрезъ преобразованіето на нѣкои дѣлжитъ, чрезъ постоянното умноженіе на дър-жавнитъ доходи, — естествено послѣдствие отъ умноженіето на благоденствіето на зем-ледѣлческитъ народонаселенія, — най послѣ чрезъ по внимателенъ контролъ на финансо-вата администрація. За исполненіето на вто-рата часть отъ програмата, — сирѣчь за ди-ганіето на настоящитъ недоимокъ и на на-деждитъ, — правителството, безъ да прибрѣ-гне до други заемы, безъ да преобрѣне вси-чкитъ фондове на единъ твърдъ дѣлъгъ съ малка опредѣлена лихва, нѣщо, което бы при-чинило окончателна загуба на заимодавцѣтъ, безъ да иска, най послѣ, да наложи извън-редны дѣлжитъ, които бы исчерпали най пло-довититъ извори на народното богатство, рѣшило да поиска отъ самитъ си кредитори, сирѣчь, отъ най много заинтересуваната стра-на, средствата за възстановленіето на фи-нансиритъ на имперіята. Жертвата, която имъ

въ градината, гдѣто казахъ на сулитъ да ни донесатъ поржкитъ отъ казиното.

Грабо.

Идете, идете въ градината, и азъ сега ще дода.

СЦЕНА ТРИНАДЕСЯТА.

ГРАБЧО, СТОИЛЪ.

Грабо.

Отваряй си ти, моля ты ся, добръ очн-тъ върхъ тѣя поржкы отъ казиното; гле-дай да останатъ колкото е възможно по-вечко за да ги върнемъ назадъ.

Стоилъ.

Бѣдете спокойенъ.

Грабо, сажъ.

Ахъ, сынѣ распуснатъ и проклѣтнице! Ты си ся научилъ да мя съсѣниешъ! Да видя сега чилѣтъ. (излиза).

(Слѣдъва).

жегодно за лихва и погашение, а този за-емъ ще е само за пять години.

Слѣдъ това меморандумътъ дава нѣкои по-дробности, извѣстны вече на читателитъ ни. Той утвърждава сѣтъ чл правата и преи-мущества на отоманската Банка ся съхра-няватъ неоповинны.

«Привременната жертва, прилага меморан-думътъ, които ся налага на кредиторитъ на държавата, станѣли заимодавцы на половинна-та отъ количествата, които трѣба да имъ ся плащатъ ежегодно, въ разстояние на пять го-дини, ся награждава щедро чрезъ оздравле-ніето за редовното плащаніе на втората по-ловинна и чрезъ ближнето изравненіе на бюд-жетътъ, единственното рачствелство за вѣр-ното исполненіе на финансовитъ задѣлженія на едно правителство.»

Высоката Порта ся поздува и тя отъ тѣ-зи мѣрки, зашто така отблъснута належа-щата опасность за принуденното прекъсване да исполнява задѣлженіята си; безъ разно-ски и безъ посредници тя ся занима за вре-мя отъ самитъ си кредитори.

Тѣй освободено отъ кѣмъ тази страна, пра-вителството, казва меморандумътъ, ще може да посвети всичкитъ си грижы и всичкитъ си сили на административнитъ реформы и на развитіето на земледѣліето, на търговіята и на промышленностьта въ имперіята.»

ХЕРЦЕГОВИНСКИ РАБОТЫ.

Прочитами въ *Важтъ*:

«Въстаницитъ сѣж понастоящему съсредо-точенъ между Клежъ и Мостаръ. Тѣ ся опы-гаха да нападнатъ на войскитъ, но неспо-лучиха; нашитъ войски ги прѣслѣдоваха, и тѣ побѣгнаха както всякога. Въстаницитъ ся явиха послѣ въ окръжіето Конажа, гдѣто грабятъ и горятъ когато могатъ. Числото на туземнитъ възстаницы е 10 000; другитъ сѣж Далматинцы и Загорцы; четитъ, които ся распрѣснѣтъ, бѣгатъ въ Австрія. Днесъ по главнитъ положенія отъ херцеговинскитъ сандажакъ сѣж въ рацѣтъ на нашитъ войски. Въ сандажакѣ Бехре и Биналука нѣма вече ни дѣра отъ възстаницы; но жителитъ не ся вѣрватъ за това съ по малко вниманіе отъ войскитъ. Нашитъ католически патриоты отъ Биналука помагатъ на мусуланитъ да у-рушатъ възстаніето. Православнитъ, равноду-шны до сега, почнуватъ да ся страхуватъ като гледатъ каквы опустошенія правятъ възстаницитъ.

Басиретъ обнародва три официалны теле-грамы отъ 6 октоврѣ, испратены отъ Босна и Херцеговина до Высоката Порта. Споредъ първитъ 420 фамили влѣзли отъ Далмация въ кѣщията си, като ся подчинили. Споредъ вторитъ 17 фамили отъ Градишка такоже ся подчинили. Споредъ третитъ 300—400 възстаницы были събраны на Васнотаръ ме-жду Градишка и Колахъ. Единъ батальонъ редифы ся испратилъ противъ тѣхъ отъ Ко-станца. Той ги достигналъ близу до Хер-цегъ-Истолъ. Битвата траяла три часа при крайбрѣжіята на Сая; царскитъ войски на-двигли; една часть отъ възстаницитъ минала рѣката съ кѣщи, а други съ кѣпене; 50 възстаницы были убиты, 50 наранены. Отъ царскитъ войски 1 само билъ убитъ и 4 наранены.

Басиретъ извѣщава чл новитъ уставъ за управленіето на Херцеговина състои отъ 28 члена, на които обаче съдържаніето не е е-ще извѣстно.

Единъ батальонъ редифы заминуа въ среда за Пловдивъ. Той былъ назначенъ да иде въ Ески-Заара.

Споредъ извѣстіята отъ Варна само осемъ Българе отъ узловитъ послѣдне ся испра-тили въ Русчукъ да ся сѣдѣтъ и наказатъ. Другитъ были освобождены. Запиранията бѣха станѣли по мномо едно възстаническо движение

Въ среда трѣгна за Едрине комиссіята на-значена да направи потребнитъ испиты по движеніето въ нѣкои мѣста български. Членъ отъ тази комиссія е и г-нъ Георгакъ Стои-новичъ, единъ отъ членовѣтъ на ексархій-скитъ свѣтъ.

Въ сѣщото время Н. И. В. Султанътъ ис-пратилъ тѣлохранителя си Тахсинъ бей да иде въ Пловдивъ, Казанлъжъ и Ески-Заара за да испита и той отъ близу работата.

Бѣхмы извѣстили миналата седмица чл ге-нералъ Игнатѣвъ заминуа въ Ливадія, гдѣто ся нахожда сега императоръ Александръ. Рус-скитъ посланикъ ся върна въ вторникъ отъ това си патуваніе. Той щѣлъ да ся пред-стави предъ Султанътъ слѣдъ празникитъ на байражѣтъ. Сега посѣтъ Везирѣтъ и Хар-дѣето.

Намѣсто Тосунъ Наша, Пловдивскій упра-витель ся опредѣлило негово прѣвсходительство Азизъ паша, единъ отъ най отличнитъ и най достойнитъ чиновници на държавата. Азизъ паша извѣстисъ другояче на много мѣста бѣл-гарски поради дълговременното му пребываніе въ нѣкои отъ тѣхъ, е въ положеніе да знае и да цѣни справедливо нуждитъ и чувствата на българскитъ народъ. Щастливъ е Пловдивъ този пѣтъ отъ това назначеніе.

Преди нѣколко дни пристигна въ Цариградъ Н. Пр. Ахмедъ Паша хекимъ-баша. Той иде отъ Брюсселъ, гдѣто за участіе, като пред-ставителъ на Негово Величество, въ между-народното дѣварско събрание. Казватъ че Ах-медъ паша ся отличилъ съ науката си и съ разсѣлѣтъ си въ разни дѣла.

Оставатъ несправенитъ дѣлжитъ до 15 Сентежъ, и тѣ сѣж най безчловѣчнитъ начинъ. Хранѣ-зеха отъ чорбаджитъ съ 12—15 грошъ, а то сѣж сила. На проститъ народъ ся позволи да пренесе житото си въ Варна въ Бургасъ гдѣто цѣнитъ ся 20 грошъ ни. На мнозина не оставиха ни потребъ за сѣмъ.

Чудны сѣ тѣя работы. Но по чуваню по-ва, което бѣлжъ *Неологозъ*, а то е нѣколко крачки далечъ отъ Цариградъ, Островъ Принкипо, затварятъ хоръ чл чужоены дѣлжитъ! Чиновницѣтъ ка-чули за нѣкои писма везирски, но чл цѣлно тѣмъ не ся съобщило нищо.

ПОСЛѣДНИ НОВИНЫ.

Сант-Петербургъ, 17 окт. Офиціаль-нѣстникъ казва чл великитъ сили сѣж по-ложены да поддържатъ реформитъ въ-ско, ако турското правителство, въ-ско на подаванитъ на държавата, въ-ско дѣйствиѣ обѣщаніята си и проектан-тъ.

Бѣлградъ, 17 окт. Скупщинната отло-сѣдѣніята си за единъ мѣсяцъ.

РАЗНЫ.

Какъ двама докторы прѣсичамъ (ка-мъ си въ Тексасъ. Видися чл не е въ-всякога ни навсикадѣ да живѣтъ дру-жебно двама докторы въ едно сѣ-вистѣта ги глажиди и обезпокоява, по-косто притежава тѣй двама докторы, да е само въ Америка за да ся не-поможеду си.

Сербенъ е единъ малкъ градецъ въ-блѣстѣта на Тексасъ въ Америка и не-може да препитава двама докторы. Ка-да е, докторитъ Маннингъ и Малетъ сѣ-да ся поставяватъ въ тази мѣстность, дежда да ся пообогатитъ отъ болѣст-слабоститъ на народѣтъ. Но сѣ времѣтъ, брали чл единитъ отъ тѣхъ былъ такъ-шенъ, и болнитъ, отъ друга страна, да-да ся ублажаватъ отъ распритъ и отъ-вистѣта на двамата почтенны дѣлжы-слабоста чловѣческа природа. Една не-станѣла необходима. Малетъ започналъ битвата и раздалъ класетически сузан-другарѣтъ си. Този пакъ послѣднитъ не-жалъ да прѣтрѣши тѣй безчловѣчностъ, вѣты, и поискалъ двубой и крѣтъ.

Докторитъ ся рѣшили да ся пообогатѣ-а избрала за оржіе ножетъ. Вѣтъ ка-прочее, ся снабдилъ съ по единъ хубѣ-санскій ноже, и отишли на край сѣмъ, едно равнище. Тамъ сега трѣба да сѣ-ни помежду имъ кой ще остане въ Сѣ-да дѣкува болнитъ Докторитъ ся били-начки, но не научно, както ся прѣдѣ-сѣж могли да ся обучатъ въ медицинъ-факултетъ. Сраженіето было ся прѣ-жило доста время, когато милостивы-лица помислили чл могатъ да посредствъ-ла да спратъ тази крѣвава битва, за-и-ла на касанища. Малетъ былъ покрѣ-ранъ, отъ които исключа изобѣда, ко-колкото за Манига, той былъ станѣл-трупъ плотскій, накинѣлъ отъ всѣхъ, ди-да ся оттеглятъ отъ това крѣваво-тѣзи дивны докторы си дали чѣстна-чл чл ще почнатъ пакъ битвата зашто-казало чл тѣ не могатъ вече да живѣтъ-едно на този свѣтъ. Който щѣлъ да-не по напредъ, той щѣлъ да иде въ-другитъ въ кѣщата му за да го убѣ-нѣколко дни Малетъ можилъ да за-кракъ и, вѣрѣнъ на клятвата си, отишъ-пушка на ramo въ кѣщата на Манига, слѣдѣйтъ, болѣнъ ече на леглото си, вѣстенъ съ время за работата, былъ по-вѣтъ да ся защити. Шомъ Малетъ от-вратата, Манигъ исхвърля отъ леглото-динъ револверъ и убива Малета. Умерѣ-ти, послѣднитъ пристигналъ да забѣ-си въ гърлото на противникѣтъ си. Тѣ-сѣж оживѣлъ, ако и огрозенъ по лице-щѣлъ да стане. Малетъ умрѣлъ въ-сега Манигъ нѣмалъ вече съперникъ, безъ, село въ Тексасъ на Америка, свѣршила распрята между двама-сѣпирницѣ.

БОРСА.

Цариградъ, 17 Октоврѣ.

Общитъ дългъ или Консолид. гр. 200
Заемъ отъ 1863 фр. 200
» » 1865 фр. 100
» » 1869 фр. 100
Облигаціи на рум. жѣл. пѣт. фр. 50

—0—

ОЦѢНЕНИЕ НА МОНЕТЫТА.

Лир. Тур. съ металикъ 130
» » » бакжръ 100
» » » пѣтацы 100
Лир. Анг. (А. Тур. гр. 100)
Луизъ (С.) 100
Полъ-Имперіалъ 100
Креминцъ 100
Карбовна 100